

матиці цієї важливої групи мікроорганізмів, дослідила мікробіологічні аспекти феномену довголіття, працюючи в складі радянсько-американської комплексної експедиції до Абхазії в 1978–1981 рр. З метою уточнення систематичного положення штамів лактобацил і стрептококів разом із дослідженнями фенотипових властивостей Н.К. Коваленко провела ідентифікацію із застосуванням сучасних генетичних методів. Вона разом з колегами створила велику колекцію промислово важливих штамів молочнокислих бактерій із високою біологічною активністю, які покладені в основу розроблення принципів регулювання життєдіяльності лактобактерій в окремих екосистемах.

Схильність Надії Костянтинівни до фундаментальних досліджень поєднується в неї з бажанням до впровадження своїх розробок у практику. За її активної участі одержані нові лікувально-профілактичні (пробіотичні) препарати (Лактосан, Лактін, Бовілакт, Літосил) і продукти функціонального харчування (Геролакт, Лактогеровіт). Разом зі співробітниками Інституту геронтології АМН України і Технологічного інституту молока і м'яса УААН Н.К. Коваленко вперше серед учених-біологів Національної ака-

демії наук України уклала два ліцензійні договори на продаж кисломолочного продукту Геролакт до Данії та Південно-Африканської республіки.

Дослідниця керує консультативно-контрольною лабораторією якості біопрепаратів та пробіотиків. Надія Костянтинівна автор понад 220 наукових робіт і монографій, їй належать 28 авторських свідоцтв і патентів. Велику увагу вона приділяє підготовці наукових кадрів. Під її керівництвом виконано і захищено 7 кандидатських дисертацій, вона консультувала виконання низки докторських дисертацій.

Н.К. Коваленко член декількох учених рад, входить до складу редколегії «Мікробіологічного журналу».

Яка праця — така й шана. Дослідниця нагороджена орденом Княгині Ольги III ступеня (2003), медалями «1500-річчя Києва» (1982), «Ветеран праці» (1985), «За трудову доблесть» (1986); двічі була лауреатом Державних премій України в галузі науки і техніки (1989, 1997), премії НАН України ім. І.І. Мечникова (2006).

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Надію Костянтинівну з ювілеєм, бажають їй міцного здоров'я, активного творчого довголіття і нових звершень.

60-річчя члена-кореспондента НАН України О.Л. ПЕРЕВОЗЧИКОВОЇ

11 грудня виповнилося 60 років відомому вченому в галузі інформаційних технологій члену-кореспонденту НАН України Ользі Леонідівні Перевозчиковій.

О.Л. Перевозчикова народилася в 1947 р. у м. Будапешті в родині офіцера Радянської

Армії. Її дитинство пройшло у військових гарнізонах в Угорщині й Австрії. Потім родина повернулася в м. Ужгород, де Ольга Леонідівна закінчила середню школу (1965) і математичний факультет Ужгородського державного університету (1970).

Після здобуття вищої освіти О.Л. Перевозчикову було направлено в Науково-дослідний інститут керувальних обчислювальних машин (м. Сіверськодонецьк).

Подальше становлення наукової кар'єри Ольги Леонідівни нерозривно пов'язане з Інститутом кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України, де вона працює з 1971 р. — спочатку аспіранткою, а згодом — завідувачем відділу автоматизації програмування.

70-ті роки минулого сторіччя були періодом бурхливого розвитку київської школи теоретичного програмування. Зусиллями К.Л. Ющенка, О.А. Летичевського, В.Н. Редька, І.В. Вельбицького та їхніх учнів були розроблені оригінальні класи граматики для безперебійних синтаксичних аналізаторів (у сучасній термінології — парсерів). О.Л. Перевозчикова з ентузіазмом долучилася до цих досліджень під керівництвом члена-кореспондента АН УРСР К.Л. Ющенка. У 1975 р. вона захистила кандидатську дисертацію «Розроблення методів синтаксичного аналізу в системах покрокової компіляції». У 1975–1978 рр. метод покрокової компіляції діалогових систем було впроваджено в конструкторі мовних процесорів, який становив основу інструментального комплексу ЯОД-75 для генерації прикладних систем оброблення даних.

У 1979–1991 рр. дослідниця розробила асинхронний недетермінований дискретний перетворювач із графово-продукційною моделлю подання знань, покладений в основу інструментального комплексу ДИСУППП. За його допомогою побудовано низку професійних систем для проектування технологічних схем оброблення газу, опрацювання імітаційних моделей мереж, метрологічного забезпечення ракетно-космічних об'єктів тощо. У 1990 р. Ольга Леонідівна за результатами цих робіт захистила докторську дисертацію, а в 1991 р. за використання ДИСУППП у конструюванні систем

спеціального призначення їй було нагороджено Державною премією України.

З 1992 р. О.Л. Перевозчикова розробила та дослідила клас алгебро-граматичних моделей подання знань про предметну сферу, які допускають динамічне планування обчислень і широкий спектр образно-графічних засобів підтримання інтерфейсу користувача. Розроблено інструментарій і реалізовано дослідні зразки професійних систем для проектування схем утилізації шахтного метану на газовугільних родовищах Донбасу та технологічних схем обладнання газоконденсатних морських родовищ Азово-Чорноморського шельфу; моделювання стратегічної стабільності в Європі; тестування інтелекту дітей; статистичного прогнозування; масових медичних кардіообстежень населення тощо. За ці роботи Ольга Леонідівна в 1999 р. отримала академічну премію ім. В.М. Глушкова.

2003 року Ольгу Леонідівну обрано членом-кореспондентом НАН України.

Сьогодні О.Л. Перевозчикова працює над проблемами паралельних обчислень. Зокрема, вона була заступником генерального конструктора з програмного забезпечення, коли у 2004 р. в Інституті кібернетики за короткий час було створено два суперкомп'ютери СКІТ.

Багато уваги приділяє дослідниця стандартизації інформаційних технологій. За її безпосередньою участю розроблено 25 національних стандартів, зокрема в таких важливих галузях, як національно-українська локалізація інформаційних технологій, електронний документообіг, розподілено обчислення і мобільність програмних продуктів.

О.Л. Перевозчикова автор понад 200 публікацій, серед них — 5 монографій і 3 підручники. Підготувала 12 кандидатів наук.

Наукова громадськість, колеги та друзі вітають Ольгу Леонідівну з ювілеєм, зичать їй міцного здоров'я, наснаги і нових відкриттів.